

Az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság
1.Pf.20.075/2019/5. szám

1

Az Egri Törvényszék mint másodfokú bíróság
által képviselt **Lombard Lízing Zrt.** (6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 85-87. szám
alatti székhelyű) **felperesnek** – dr. Kisházi Lános ügyvéd (3300 Eger, Fadrusz u. 20/B.) által
képviselt szám alatti lakos) **I.r.** és
..... szám alatti lakos) **II.r. alperesek** ellen 398.045.-Ft lízingdíj és
járulékai megfizetése iránt az Egri Járásbíróság előtt folyamatba tett perében a 2018. évi november
hó 28. napján 1.P.20.472/2018/16. szám alatt meghozott ítélet ellen az alperes által benyújtott
fellebbezés folytán meghozta a következő

Í T É L E T E T:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatja és a keresetet elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 62.700.- Ft (Hatvankettőezer-
hétszáz forint) mindkétfokú perköltséget.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

I.

A felperes mint lízingbeadó és az I.r. alperes mint lízingbevevő 2006. április 11-én gépjármű
megvásárlásának finanszírozására lízingszerződést kötött, amely tartalmazta az első lízingdíj
összegét (252.000.-Ft), havi rendszeres lízingdíjak összegét (55.946.-Ft), az összes lízingdíj
összegét (5.846.000.-Ft), mértékadó devizanemet (CHF), valamint az I.r. alperes nyilatkozatát arra,
hogy a kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) általa választott elszámolási módja a fix
törlesztőrészletekkel rendelkező deviza alapú finanszírozás, vagyis a havi fix konstrukció, amely
szerint a kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolása a futamidő végén történik, fizetendő
kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) esetén a futamidő – azonos törlesztő részletek mellett –
meghosszabbodik a visszajáró kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) lízingbeadó a lízingbevevőnek
visszautalja.

Az I.r. alperes kijelentette a szerződés aláírásával, hogy a szerződés hátoldalán lévő
Üzletszabályzatban (PLA/2005.06.01.) foglaltakat megismerte, megértette, a szerződés aláírásával
magára nézve kötelezőnek ismerte el.

A felperes PLA/2005.06.01. számú gépjármű lízingtevékenységére vonatkozó Üzletszabályzata I.1.
pontja alatt a lízingszerződés törvényi fogalmát, I.6. pont alatt a normál deviza konstrukciót, I.7.
pont alatt a havi fix konstrukciót, I. 10. pontban a lízingdíjat, I.18.b) pontban a kamatváltozás II.
(árfolyamváltozás) fogalmát, képletét, I.17. pont alatt a rendkívüli árfolyamesemény
meghatározását tartalmazta.

Az I.r. alperes lízingszerződésből eredő fizetési kötelezettségének biztosítékként a II. r. alperes
kezességét vállalt „garanciaszerződésnek” nevezett szerződésben.

Az I.r. alperes fizetési kötelezettségének maradéktalanul nem tett eleget. A felperes fizetési felszólítása eredménytelenségét követően 2013. október 30. napjára a lízingszerződést felmondta.

II.

A *felperes keresetében* 398.045.-Ft lízingdíj, 2.926.-Ft késedelmi kamat és 345.632.-Ft után 2017. december 19-től a kifizetésig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére kérte kötelezni az alperest a régi Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 198.§, 201.§, 318. § (1) bekezdése és 523. § alapján.

Az alperes kereseti ellenkérelme – vitatva mind a kereset jogalapját, mind annak összecszerúságát – a kereset elutasítására irányult.

III.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest a kereseti kérelemben foglaltaknak megfelelően 398.045.-Ft tőke, 2.926.-Ft késedelmi kamat és 345.632.-Ft után 2017. december 19-től a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamat megfizetésére kötelezte az alpereseket egyetemlegesen.

Az elsőfokú bíróság ítélete indokolásában a perbeli szerződést az rPtk-ban nem nevesített atípikus szerződésnek, pénzügyi lízingszerződésnek minősítette, amely szerint a lízingbevevő nem kölcsön törlesztőrészletet, hanem lízingdíjat fizet a lízingbeadónak. A perbeli szerződésre a régi hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: rHpt.) 203. § (6) és (7) bekezdései nem voltak alkalmazhatóak.

Az elsőfokú bíróság az alperes árfolyamváltozásból eredő kockázattal kapcsolatos tájékoztatással összefüggésben előterjesztett érvénytelenségi kifogását megalapozatlannak találta arra tekintettel, hogy a szerződési tartalom együttes mérlegelése alapján az rPtk. 209. § (2) bekezdésének figyelembevételével egyértelműen világossá kellett volna válnia az I.r. alperes számára, hogy a szerződést jellemző árfolyamváltozásból fakadó többletterher kizárólag az I.r. alperest terheli, annak mértéke korlátlan, illetőleg az a teljes futamidő alatt valóban fennáll.

Az elsőfokú bíróság rögzítette a Kúria 2/2014. PJE 1. pontjában foglaltakhoz fűzött indoklásra tekintettel azt, hogy az egyedi lízingszerződés a lízingbevevő által választott kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolási módja, valamint az Üzletszabályzat 18. pontja és az Üzletszabályzatban rögzített egyéb kikötések egyértelműen rögzítik azt, hogy az árfolyamváltozásból eredő kockázatot az I.r. alperesnek kell viselni, és ennek sem a mértéke, sem a tendenciái nem kiszámíthatóak. Ezért egyértelműen felismerhető volt, hogy a konkrét ügylettel kapcsolatban az árfolyamkockázat valóban fennáll, emellett az korlátlanul és kizárólagosan az I.r. alperest terhelte az egész futamidő alatt. Rögzítette továbbá, hogy a világos és egyértelmű rendelkezések további kiegészítése a törlesztőrészletekre gyakorolt gazdasági hatásokkal vagy bármely számítási képlettel csak olyan módon bonyolítaná a szerződés szövegét, amely által a fogyasztó számára még inkább nehezen értelmezhető lehetne.

A kereset összecszerúságával összefüggésben rögzítette azt, hogy ellenkező bizonyítás hiányában a felperes kimutatásából és számszaki adataiból kellett kiindulnia, amelyet az alperesek tényszerűen nem vitattak, csak általánosságban fogalmaztak meg ellenvetéseket a követelés összecszerúságával összefüggésben. Utalt továbbá arra, hogy a káreset a felülvizsgált elszámoláson alapul, amelyet a bíróságnak irányadónak kellett tekintenie. Az ellenkérelemben foglaltakkal szemben rögzítette, hogy a kereseti kérelemben a felperes figyelembe vette a gépjármű értékesítésével realizált és az I.r.

alperes javára elszámolt összeget: 1.250.000.-Ft-ot. Végül utalt arra, hogy az Üzletszabályzat mint az általános szerződési feltétel a lízingszerződés részévé vált.

IV.

Az **alperesek fellebbezésükben** az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset elutasítását kérték. Változatlanul hivatkoztak arra, hogy a lízingszerződés és az annak részévé vált Üzletszabályzat I.6.,7, 12.c., 15, 16,17, 18.b-c. pontja ugyan szabályozzák az árfolyamváltozásban lévő fizetési kötelezettségeket, azonban olyan utaló rendelkezés nincs, amely az árfolyamváltozásból eredő kockázatra felhívna a lízingbevevő figyelmét, így az rPtk. 209. § (1) bekezdése, valamint 209/A. § (2) bekezdésében rögzített tisztességtelenségre vonatkozó érvénytelenségi kifogását fenntartotta; e körben utalt változatlanul az rHpt. 203. § (6) – (7) bekezdésében foglaltakra. Utaltak változatlanul az Európai Unió Bírósága C-51/17, C-186-16. számú ügyben született ítéletekre is.

Hivatkoztak továbbá arra, hogy az elsőfokú bíróság a 2018. augusztus 24-én előterjesztett beadványában rögzített 1, 2, 4, 5. pontja szerinti érvénytelenségi kifogásait érdemben nem bírálta el, azt a fellebbezésükben is változatlanul fenntartják.

A **felperes fellebbezési ellenkérelmében** az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte. Hivatkozott arra, hogy jogszabály nem tette kötelezővé pénzügyi lízingszerződés esetén külön kockázatfeltáró nyilatkozat alkalmazását. Ennek hiánya csupán annyit jelent, hogy a szerződés rendelkezése és a szóban kapott tájékoztatás alapján kell vizsgálni az árfolyamváltozásból eredő kockázattal kapcsolatos tájékoztatást.

A felperes jogszabályi rendelkezéseknek, valamint a Kúria 2/2014., 6/2013. jogegységi határozatában foglaltaknak, az Európai Unió Bírósága C-26/13., C-186-16. és C-51/17. számú ítéletben kifejtetteknek megfelelően tájékoztatta az alpereseket az árfolyamkockázatról. Hivatkozott továbbá arra, hogy az Üzletszabályzat a szerződés részévé vált az rPtk. 205/ B. § (1) bekezdése, valamint a Legfelsőbb Bíróság GK.37. számú állásfoglalása alapján. Mind a mértékadó devizanem, mind a kamatváltozás elszámolásának módja az I.r. alperes választásának eredménye, így az általános szerződési feltételnek nem minősült, alappal nem hivatkozhatott azok világossága, érthetősége hiányára. A deviza alapú hitelezés a pénzpiacon kialakult üzleti gyakorlatnak megfelelt, nem tértek el a szokásos szerződési gyakorlattól a szerződést kötő felek, így külön figyelemfelhívó tájékoztatást és kifejezett alperes elfogadó nyilatkozat nélkül is az általános szerződési feltétel részévé vált.

Az alperesek Pf.4. sorszám alatti beadványukban változatlanul fenntartották a árfolyamváltozásból eredő kockázattal kapcsolatos tájékoztatás világossága és érthetősége tekintetében a tisztességtelenségen alapuló érvénytelenségi kifogásukat; fellebbezési kérelmükben foglaltakat.

V.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a régi Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 393. § (2) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta felül és a fellebbezést megalapozottnak találta.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelem jogalapja fennállásának megállapításához szükséges mértékben a bizonyítást lefolytatta, annak eredményéből (a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokból) a szerződő felek között létrejött szerződés tartalma vonatkozásában helyesen állapította meg a tényállást, az iratelleneséget nem tartalmaz. Az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakkal szemben azonban a kereset összecszerúsége tekintetében a felperes a rendelkezésre bocsátott okirati bizonyítékokkal az rPp. 164. § (1) bekezdése szerinti bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Az alperesek helyesen utaltak arra, hogy a kereseti kérelem összecszerúségének

bizonyítása érdekében a felperesnek részletesen elő kellett volna terjesztenie a tényállítását a vonatkozásban, hogy kereseti követelése egyes elemét mely szerződési kikötésre alapította és a kereseti kérelemben rögzített követelés összecszerúsége miként alakul, számszakilag levezethető módon, figyelembe véve az I.r. alperes lízingszerződés felmondását megelőzően történt törlesztéseit.

Tekintettel azonban arra, hogy a kereseti kérelem jogalapja a további összecszerúség bizonyítása hiányában elbírállható volt, így e körben az elsőfokú tárgyalás kiegészítése, illetőleg megisméltése szükségtelen volt.

Az alperesek fellebbezésükben hivatkoztak arra is, hogy az elsőfokú bíróság a szerződés létre nem jöttével az általános szerződés feltétel szerződés részévé nem válásával, valamint további érvénytelenségi kifogással kapcsolatos részét nem bírálta el. Ezen hivatkozással szemben azonban az elsőfokú ítélet indokolásában megállapítható volt az, hogy az elsőfokú bíróság a kereseti ellenkérelemben foglaltakkal szemben arra a meggyőződésre jutott, hogy a szerződő felek között a lízingszerződés mint atipikus a szerződés megkötésekor rPtk-ban nem nevesített szerződésként létrejött, annak részévé vált az Üzletszabályzat, mint általános szerződési feltétel, és kereseti kérelemben rögzített követelés érvényes szerződésen alapult. Mindebből következően kizárólag azt lehetett megállapítani, hogy az elsőfokú bíróság az alperesek által hivatkozott körben az rPp. 221. § (1) bekezdése szerinti ítélet indokolási kötelezettségének maradéktalanul nem tett eleget; az elsőfokú ítélet rPp. 252. § (2) bekezdésén alapuló hatályon kívül helyezésére azonban – figyelemmel a Kúria 1/2014. (VI.30.) PK. vélemény 2. pontjához fűzött indokolásra is – kizárólag az ügy érdemi elbírálására kiható és a másodfokú eljárás során nem orvosolható lényeges eljárásjogi szabálysértés esetén kerülhet sor. A hatályon kívül helyezés erre tekintettel szükségtelen volt, egyrészt abból az okból, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének korrekciójával, illetőleg kiegészítésével orvosolni tudta az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértését, arra elegendő adat állt ugyanis rendelkezésre, másodsorban pedig azért, mert az elsőfokú eljárás során elbírállt és részletesen megindokolt egy érvénytelenségi ok tekintetében az anyagi jogszabály helytelen alkalmazására tekintettel az elsőfokú ítélet megváltoztatása és a kereset utasítására önmagában alapot adott egy érvénytelenségi ok fennállása is. Mindezekre tekintettel a másodfokú bíróság az rPp. 253. § (1) bekezdése alapján az ügy érdemében hozta meg a döntését.

Az alperesek által fellebbezésükben ismételten meghivatkozott 1.P.20.472/2018/4. szám alatt előterjesztett kereseti ellenkérelmük 1. pontjában a kereset összecszerúsége vonatkozásában történő levezetés hiányára alapítottan arra hivatkoztak, hogy hiányos kereseti kérelmet fogadott be az elsőfokú bíróság.

A felperes valóban nem adta elő teljeskörűen a kereseti kérelme alapjául szolgáló tényeket, valamint annak bizonyítékait. Az rPp. 318. § (1) bekezdés a) pontja alapján az elsőfokú bíróság a tényállás előadása és bizonyítékok előterjesztési kötelezettség elmulasztására tekintettel a pert nem szüntette meg. Erre eljárásjogi kötelezettsége nem is volt, mert olyan mértékben a felperes ezen kötelezettségének eleget tett, amely mellett a per megszüntetése már nem volt indokolt és az alperesek számára a kereseti kérelem alapjául szolgáló tényállítás oly mértékben rendelkezésre állt, hogy érdemi védekezésüket azzal szemben előterjeszthessék. A kisértékű perek szabályaiból adódóan a perré alakulást követő felperesi előkészítő irat előterjesztését követően is lehetősége volt a felperesnek a bíróság felhívására kiegészíteni tényállításait, valamint bizonyítékait előterjeszteni a kisértékű perekre vonatkozó eljárásjogi határidők betartása mellett is.

Az elsőfokú bíróság a perbeli szerződést helyesen minősítette pénzügyi lízingszerződésnek. A szerződéskötéskor hatályos rPtk-ban nem szereplő, így nevesítetlen atipikus szerződés volt, amely jogi természetét tekintve a haszonbérlet, kölcsön és részletvételek egyes jellegzetességét hordozta magában. A kereseti ellenkérelem 2. és 4. pontjával ellentétben helyesen jutott arra a jogkövetkeztetésre az elsőfokú bíróság, hogy a pénzügyi lízingszerződés létrejött és az üzletszabályzat, mint általános szerződési feltétel annak részévé vált.

Az rPtk.205. § (2) bekezdése szerint a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodás volt szükséges és nem kellett megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendezett. A felek között a lízingszerződés létrejött, mert a lízingtárgyban és a lízingdíjban megállapodtak. Az alperesek álláspontjával szemben a lízingszerződés lényeges eleme nem volt az, hogy a lízingdíj milyen elemekből áll: mekkora része az, amely a lízingtárgy használatával, valamint a rendelkezésre bocsátott pénzösszeg használatával hozható összefüggésbe.

A PLA/2005.06.01. számú üzletszabályzat az rPtk. 205/A. §-a szerinti általános szerződési feltételnek minősül, ez nem volt vitatott a felek között; az az rPtk. 205/B. § (1) bekezdése alapján a lízingszerződés részévé vált, tekintettel arra, hogy az egyedi részből megállapíthatóan a felperes az alperesek számára megismerhetővé tette azt, valamint azt az I.r. alperes elfogadta. (Az Üzletszabályzat a lízingszerződés egyedi részével fizikailag is egy egységet képezett)

Az alperesek utaltak arra, hogy az egyedi szerződés és az általános szerződési feltétel egymástól részben eltért. Az rPtk. 205/C. §-ában rögzítetteket azonban jelen esetben alkalmazni nem kellett, mert annak jogkövetkezménye tekintetében, hogy a szerződő felek a lízingtartozás pénzemét idegen pénznemben határozták meg, az általános szerződési feltétel az egyedi szerződési feltétekhez képest eltérő rendelkezést nem tartalmaztak, azt kiegészítették azzal, hogy a lízingbevevő lízingtartozása a szerződés megkötését követően kiszámítható legyen.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében helyesen utalt arra is, hogy az rPtk. 205/B. § (2) bekezdése alkalmazása sem volt indokolt a deviza alapú lízingszerződés esetén, mert az a szerződés megkötésekor sem tért el a szokásos szerződési gyakorlattól és a szerződésre vonatkozó rendelkezésektől lényegesen. Így külön figyelemfelhívó tájékoztatásra és az Üzletszabályzat tekintetében az I.r. alperes kifejezett elfogadása szükségtelen volt.

A pénzügyi lízingszerződés sem a rHpt. 2. számú melléklet III. fejezetben rögzített fogyasztási kölcsönnek, sem lakossági kölcsönnek nem minősült, így rá az rHpt. 213. § (1) bekezdése nem volt alkalmazható. A pénzügyi lízingszerződésre nem vonatkozott az rHpt.203. § (6) - (7) bekezdésében rögzített tájékoztatási kötelezettséget előíró jogszabályi rendelkezés sem, így ebből következő külön kockázatfeltáró nyilatkozat rendelkezésre bocsátási kötelezettsége a szerződés megkötésekor a felperesnek nem volt.

Az alperesek álláspontjával szemben a pénzügyi lízingszerződés alaki okból sem volt érvénytelen az rPtk. 218. § (1) bekezdésére figyelemmel. Álláspontjukkal szemben ugyanis az ügyleti kamat nem volt a szerződés lényeges eleme, így annak írásba foglalásának elmaradása nem eredményezhette az rPtk. 217. § (1) bekezdés szerinti érvénytelenséget.

Az árfolyamváltozással kapcsolatos tájékoztatással összefüggésben: a felek között deviza alapú pénzügyi lízingszerződés jött létre tekintettel arra, hogy a lízingdíj kirovó pénzneme nem forint, hanem CHF volt, és az I.r. alperes mint lízingbevevő az rPtk. 231. § (1) bekezdésében rögzített főszabálynak megfelelően forint lerovó pénznemben volt köteles teljesíteni. Ezen megállapodásból adódott az árfolyamváltozás kockázata és az, hogy azt a lízingbevevő I.r. alperes viseli. Ezzel összefüggő tájékoztatás tekintetében az rPtk. 205. § (3) bekezdéséből kellett kiindulni, amelynek értelmében a felek a szerződés megkötésével együttműködni kötelesek és tájékoztatniuk kell egymást a megkötendő szerződést érintő minden lényeges körülményről.

Az rPtk. 209. § (4) bekezdése kimondta, hogy a tisztességtelen szerződési feltételekre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatóak a főszolgáltatást megállapító, illetve a szolgáltatás – ellenszolgáltatás mértékét meghatározó szerződési kikötésekre. Az rPtk. 2009. május 22-től

hatályos módosítása nyomán az rPtk. 209. § (4) bekezdése szerint az általános szerződési feltétel és a fogyasztói szerződésben rögzített egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel tisztességtelenségét önmagában az is megalapozza, ha a feltétel önmagában nem világos, vagy nem érthető. Ez a rendelkezés az Európai Unió Bírósága C-21/13. számú ügyben hozott ítéletben is hangsúlyozott irányelv- konform értelmezés nyomán alkalmazandó, mert a belső jog egyetlen szabályából sem volt levezethető az, hogy nem megfelelően átültetett irányelv érthetőségre, világosságra vonatkozó szabályai nem alkalmazhatóak. Az érintett rendelkezés pedig a Tanács, a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 1993. (IV.5.) 93/13. EGK irányelv (a továbbiakban: Irányelv) 4. cikk 2. bekezdésén alapult.

Függetlenül azon jogszabályi kötelezettség hiányából, amely az rHpt.203. § (6) - (7) bekezdésén alapult, és a pénzügyi lízingszerződéssel nem volt alkalmazható, az alperesek helyesen érveltek azzal, hogy vizsgálni kellett azt, hogy a felperes az árfolyamváltozásból eredő kockázattal kapcsolatosan megfelelő tájékoztatást nyújtott-e. Az érvénytelenségi ok elbírálása tekintetében annak volt döntő jelentősége, hogy világosak és érthetőek voltak -e az árfolyamváltozás következményei viselésével összefüggő főszolgáltatást megállapító szerződési kikötések, figyelemmel a Kúria 2/2014. PJE határozat 1. pontjában fűzött indokolására is, amelyre az elsőfokú bíróság helyesen utalt. Tehát azt kellett vizsgálni, hogy a felperes által nyújtott tájékoztatásból egyértelműen felismerhető volt-e az átlagos fogyasztói mércén keresztül megítélt konkrét fogyasztó számára, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül kizárólag őt terheli és az árfolyam reá nézve kedvezőtlen változásának nincsen felső határa.

Az Irányelvnek mint európai jog részének egyes elemei értelmezésével összefüggésben nem volt figyelmen kívül hagyható az Európai Unió Bírósága C-26/13. számú ügyben született ítélete, amely szerint az Irányelv 4. cikkének 2. bekezdését úgy kell értelmezni, hogy azon körülmény alatt, amely szerint a szerződési feltételnek világosnak és érthetőnek kell lennie, nem kizárólag azt kell érteni, hogy az érintett feltételnek nyelvtani szempontból kell érthetőnek lennie a fogyasztó számára, hanem azt is, hogy a szerződésnek átlátható jelleggel fel kell tüntetni az érintett feltételben meghatározott külföldi pénznem átlátási mechanizmusának konkrét működését, valamint a mechanizmus és a kölcsön folyósítására vonatkozó többi feltételben előírt mechanizmus közötti viszonyt oly módon, hogy a fogyasztónak módjában álljon egyértelműen és érthető szempontok alapján értékelni a számára ebből eredő gazdasági következményeket.

A C-51/17. számú ügyben született ítéletben az Európai Unió Bírósága rögzítette továbbá, hogy az Irányelv 4. cikk 2. bekezdését akként kell értelmezni, hogy az a követelmény, amely szerint a szerződési feltételeket világosan és érthetően kell megfogalmazni, arra kötelezi a pénzügyi intézményeket, hogy elegendő tájékoztatást nyújtsanak a kölcsönbe vevők számára ahhoz, hogy az utóbbiak tájékozott és megalapozott döntéseket hozhassanak. E tekintetben e követelmény magában foglalja, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelnie kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt esetlegesen jelentős gazdasági következményeit is. A 4. cikket akként kell értelmezni, hogy az megköveteli, hogy a szerződési feltételek világosságát és érthetőségét a szerződés megkötésekor fennálló, a szerződés megkötésével kapcsolatos összes körülményre, valamint a szerződés összes többi feltételére hivatkozva értékeljék azon körülmény ellenére is, hogy a feltételek némelyikét a nemzeti jogalkotó utólag tisztességtelennak nyilvánította, vagy ilyennek vélelmezte és ennek alapján azok semmisségét állapította meg.

Mindezen európai jogi értelmezésből is következik az, hogy nem fogadható el a pénzügyi intézményt terhelő tájékoztatási kötelezettség teljesítéseként, ha a fogyasztó több külön okiratban

szereplő szerződési feltétel együttes értelmezése, vagy több rendelkezés egybevetése alapján csak kikövetkeztetni tudja az árfolyamkockázat mibenlétét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását. Amennyiben a szerződési feltételek összetett, nem áttekinthető szerkezeti kialakítása miatt az árfolyamkockázattal kapcsolatos összefüggéseket – az eltérő helyen lévő kikötések felkutatásával és értelmezésével – magának a fogyasztónak kell megkísérelnie azonosítani és felismerni, az általános szerződési feltételek érintett kikötései nem tekinthetők világosnak és egyértelműnek.

A szerződő felek jelen esetben havi fix konstrukcióban állapodtak meg a devizaalapú finanszírozást illetően. A lízingszerződés egyedi része szerint a kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolása a futamidő végén történik. A fizetendő kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) esetén a futamidő – azonos törlesztőrészletek mellett – meghosszabbodik, a visszajárót kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) lízingbeadó visszautalja a lízingbevevőnek.

Az Üzletszabályzat I.7. pontja a havi fix konstrukcióval kapcsolatban rögzíti, hogy amennyiben a mértékadó devizanem nem forint, a kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) a futamidő végén történik, ha a futamidő alatt nem következik be rendkívüli árfolyamesemény. A mértékadó devizanem fogalma alatt az Üzletszabályzat I.11. pontja szerint az egyedi lízingszerződésben meghatározott devizanemet kell érteni azzal, hogy amennyiben a mértékadó devizanem forint, úgy értelemszerűen a kamatváltozás II. és a kamatváltozás III. -ra vonatkozó rendelkezések nem kerülnek alkalmazásra. A mértékadó árfolyam az Üzletszabályzat I.16. pontjának fogalom meghatározásából kitűnően a mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi lízingszerződés létrejött napján. A kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) az Üzletszabályzat I.18.b.) pontja szerint a mértékadó árfolyam és a fizetési kötelezettség napján aktuális deviza eladási árfolyamváltozásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbség: a kamatváltozás II. = fizetési kötelezettség X (fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam / mértékadó árfolyam – 1) Az esedékessé vált lízingdíjakra jutó kamatváltozás II.-t a lízingbeadó az Üzletszabályzat II.4. pontja értelmében utólag – a hirdetményben közzétett gyakorisággal – terheli ki, amennyiben a még ki nem terhelt valamennyi kamatváltozás II. összege legalább a hirdetményben meghatározott mértéket eléri. A szerződés megszűnésekor a lízingbeadó a ki nem terhelt valamennyi kamatváltozás II.-t kiterheli, illetőleg jóváírja. Havi fix konstrukcióval kapcsolatosan az Üzletszabályzat VIII. pontjában további speciális rendelkezések szerepelnek, mely szerint a lízingszerződés futamideje a felek minden egyéb külön jognyilatkozata nélkül meghosszabbodik a kamatváltozás II. rendelkezésre álló megfizetési határidő időpontjáig (VIII.1.) Az esedékessé vált lízingdíjra jutó kamatváltozás II. a VIII.2. pont szerint a lízingbeadót a lízingdíj esedékességének napjával illeti meg azzal, hogy a II. teljes összegét a lízingbeadó az utolsó lízingdíj esedékességének napjára (elszámolás időpontjára) számítja ki (VIII.2.a.) A lízingadó jogosult a lízingbevevőt terhelő felszámított kamatváltozás II-re attól az időponttól kezdve, hogy az a lízingbeadót megilleti az elszámolás időpontjáig terjedő időszakra a kalkulációs kamatlábnak megfelelő mértékű kamatot felszámítani azzal, hogy köteles a lízingbeadót terhelő felszámított kamatváltozás II. összegével annak felszámításakor a lízingbevevő felé fennálló kamatváltozás II. követelést csökkenteni (VIII.2.b. pont) A kamatváltozás II.-t a lízingbevevő havi részletekben fizeti meg oly módon, hogy a fizetendő részletek nem haladhatják meg a mértékadó lízingdíj összegét, az első részlet esedékessége pedig az utolsó lízingdíj esedékességét követő 30. nap. (VIII.2.c.pont) A lízingbevevő jogosult a még ki nem fizetett részleteket egyoldalúan megváltoztatni, amennyiben a kalkulációs kamatláb változik (VIII.2.d.pont). A felszámított kamatváltozás II.-vel kapcsolatos elszámolás időpontjában a lízingbeadót terhelő kamatváltozás II.-t pedig a lízingbeadó az elszámolás időpontját követő 10. munkanapon belül megfizeti a lízingbevevő részére. Végül az Üzletszabályzat VIII.3. pontja kimondja, hogy rendkívüli árfolyamesemény bekövetkezése esetén a lízingbeadó jogosult az esedékessé vált lízingdíjakra jutó kamatváltozás II.-t rendkívüli árfolyam esemény bekövetkeztét követően a lízingszerződés futamidejének lejártát megelőzően kiterhelni.

A lízingszerződés részévé vált általános szerződés feltételek rendelkezéseinek együttes értelmezése arra elegendő tájékoztatást tartalmaztak, amely alapján kiszámítható, hogy a szerződést megkötését követő meghatározott időpontban az I.r. alperes lerovó pénznemben mekkora összegű lízingdíjat köteles a felperes részére megfizetni. Az árfolyamváltozásból eredő kockázat konkrét lényegét, mibenlétét a fizetési kötelezettségre gyakorolt hatását, továbbá azt, hogy a kockázatviselésnek nincs felső határa, az Üzletszabályzat több különböző helyen nem áttekinthető szerkezetben szereplő számos esetben egyébként is homályos megfogalmazású szerződés feltételének együttes értelmezése és egybevetése alapján legfeljebb csak kikövetkeztetni tudta. Az általános szerződési feltételek ilyen szabályozási megoldása nem felel meg az átláthatóság ismertetett követelményének, nem tekinthető világosnak és érthetőnek, amelyre tekintettel az rPtk. 239. § (2) bekezdésére is figyelemmel a lízingdíj idegen kirovó pénznemben történő meghatározását tartalmazó szerződési kikötés tisztességtelen az rPtk. 209/A. § (2) bekezdésére tekintettel.

A főszolgáltatást tartalmazó szerződési kikötés érvénytelenségére tekintettel a perbeli lízingszerződés teljesen érvénytelen, amelyre tekintettel megszűnt a felperes jogosultsága arra, hogy az alperesektől a szerződésből eredő szolgáltatások teljesítést követelje, az alpereseknek pedig kötelezettség arra, hogy a szerződésből eredő szolgáltatást teljesítse. Jelen perben – figyelemmel a fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátaira – a szerződés érvénytelenségének jogkövetkezményeit alkalmazni nem lehetett. Az alperesek érdemi ellenkérelmében és fellebbezésükben rögzített sikeres érvénytelenségi kifogásuk jogkövetkezménye kizárólag a kereset elutasítása lehetett.

Mindezek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét az rPp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta és a keresetet elutasította.

VI.

A másodfokú bíróság az rPp. 78. § (1) bekezdése alapján a pervesztes felperest kötelezte a pernyertes alperesek mindkét fokú perköltségének a megfizetésére, amely a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapított 19.900.-Ft elsőfokú, és ugyanezen rendelet (5) bekezdésére is figyelemmel megállapított 9.956.-Ft másodfokú ügyvédi munkadíjból, továbbá 32.844.-Ft alperesek által megfizetett fellebbezési illetékből áll.

E g e r, 2019. november hó 7. napján

Dr. Németh Terézia s.k.
s.k
a tanács elnöke

Dr. Gulyás István s.k.-
előadó bíró

Dr. Oltai Kovács Krisztina
bíró